

EUROPEES PARLEMENT

2004

2009

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A6-0269/2006

13.9.2006

VERSLAG

over de vorderingen van Turkije op weg naar toetreding
(2006/2118(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: Camiel Eurlings

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	4
ADVIES VAN DE COMMISSIE RECHTEN VAN DE VROUW EN GENDERGELIJKHEID.....	22
PROCEDURE	25

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de vorderingen van Turkije op weg naar toetreding (2006/2118(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het voortgangsverslag van de Commissie over Turkije van 2005 ("Turkey 2005 Progress Report") (COM(2005)0561),
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 28 september 2005 over de start van de onderhandelingen met Turkije¹,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 16 maart 2006 over het document van de Commissie van 2005 betreffende de strategie voor de uitbreiding (2005/2206(INI))²,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 15 december 2004 over het periodiek verslag 2004 en de aanbeveling van de Europese Commissie over de vorderingen van Turkije op de weg naar toetreding³,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 6 juli 2005 over de rol van vrouwen in Turkije⁴,
- gezien het kader voor onderhandelingen met Turkije van 3 oktober 2005,
- gezien Besluit 2006/35/EG van de Raad van 23 januari 2006 betreffende de beginselen, prioriteiten en voorwaarden die worden opgenomen in het toetredingspartnerschap met Turkije⁵, waarin prioriteiten voor de korte en middellange termijn worden aangegeven,
- gezien Verordening (EG) nr. 389/2006 van de Raad van 27 februari 2006 tot instelling van een instrument voor financiële steun ter bevordering van de economische ontwikkeling van de Turks-Cypriotische gemeenschap⁶,
- gezien de verklaring van Turkije van 29 juli 2005 betreffende Cyprus, de verklaring van de Raad van 21 september 2005 en het actieplan van Turkije van 24 januari 2006,
- gezien de standpuntbepaling van de Europese Unie bij gelegenheid van de 45e bijeenkomst van de Associatieraad EG-Turkije van 12 juni 2006,
- gezien de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van 15-16 juni 2006,
- gelet op artikel 45 van zijn Reglement,
- gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken en het advies van de Commissie

¹ *Aangenomen teksten*, P6_TA(2005)0350.

² *Aangenomen teksten*, P6_TA(2006)0096.

³ PB C 226 E van 15.9.2005, blz. 189.

⁴ PB C 157 E van 6.7.2006, blz. 385.

⁵ PB L 22 van 26.1.2006, blz. 34.

⁶ PB L 65 van 7.3.2006, blz. 5.

rechten van de vrouw en gendergelijkheid (A6-0269/2006),

- A. overwegende dat de Raad op 3 oktober 2005 een kader voor de onderhandelingen met Turkije over de toetreding tot de EU heeft goedgekeurd, die een onmiddellijk begin van de onderhandelingen mogelijk maakten, en overwegende dat de Commissie momenteel een formeel onderzoek van het over te nemen acquis uitvoert, dat op bepaalde beleidsgebieden vorderingen maakt, en overwegende dat een hoofdstuk, "Wetenschap en Onderzoek", tijdens de Toetredingsconferentie van 12 juni 2006 geopend en voorlopig gesloten is,
- B. overwegende dat de voortgang van de onderhandelingen moet afhangen van het realiseren van de in het toetredingspartnerschap aangegeven prioriteiten, de vereisten van het onderhandelingskader en de volledige tenuitvoerlegging van de uit de associatieovereenkomst (Overeenkomst van Ankara) en het bijbehorende protocol voortvloeiende voorschriften, met inbegrip van een integrale regeling van grensgeschillen en van de kwestie Cyprus die door beide partijen op het eiland wordt gesteund,
- C. overwegende dat de naleving van alle criteria van Kopenhagen altijd een vereiste is geweest voor de toetreding tot de EU en dat voor toekomstige toetredingen ook moet blijven,
- D. overwegende dat het Europees Parlement in zijn resoluties van 15 december 2004 en 28 september 2005 heeft besloten dat het openen van toetredingsonderhandelingen aanbeveling verdient zolang er overeenstemming over bestaat dat in de eerste fase van de onderhandelingen prioriteit wordt verleend aan de volledige naleving van de politieke criteria, dat voorafgaande aan iedere onderhandelingsronde op ministerieel niveau een evaluatie van de omzetting van de politieke criteria – niet alleen in theorie, maar ook in de praktijk – dient plaats te vinden, om aldus doeltreffend en permanent druk op de Turkse autoriteiten uit te oefenen om het tempo van de nodige hervormingen aan te houden, en dat een omvattend programma met duidelijke streefdoelen, tijdschema's en termijnen moet worden vastgelegd voor het vervullen van de politieke criteria;
- E. overwegende dat de hervormingen alleen kunnen slagen als vooral de Turkse regering en samenleving als stuwende kracht fungeren, teneinde de duurzaamheid en onomkeerbaarheid van het hervormingsproces te garanderen, en dat de EU de omvang en de tenuitvoerlegging van de hervormingen moet blijven monitoren,
- F. overwegende dat de Commissie in haar voortgangsverslag heeft geconstateerd dat het tempo van de veranderingen vorig jaar langzamer is geworden, dat de tenuitvoerlegging te wensen overlaat en dat nog aanzienlijke inspanningen vereist zijn wat betreft de fundamentele vrijheden en de mensenrechten, met name de vrijheid van meningsuiting, de rechten van vrouwen, godsdienstvrijheid, vakbondsrechten, politieke rechten, rechten van minderheden, taalvrijheid en culturele rechten, evenals een verdere versterking van de strijd tegen foltering en mishandeling, alsook snelle en correcte uitvoering van justitiële beslissingen door de overheid,
- G. overwegende dat de op het gebied van de vrijheid van meningsuiting geboekte vooruitgang nog steeds verre van tevredenstellend is en een gemengd beeld oplevert met bepaalde positieve ontwikkelingen, zoals de recente vrijspraken van professor Ibrahim Kaboglu en professor Baskin Oran, die waren aangeklaagd op grond van de artikelen 216

en 301 van het Turkse Wetboek van Strafrecht, en van de auteur Orhan Pamuk, terwijl een aantal voorvechters van de mensenrechten nog steeds wordt vervolgd en journalisten en uitgevers zoals de journalist Hrant Dink, wiens zaak, ondanks zijn vrijspraak door de rechtbank, naar het Hof van cassatie is verwezen, de journaliste Perihan Mağden die er op grond van artikel 118 van het Turkse Wetboek van Strafrecht van wordt beschuldigd "het volk af te houden van de militaire dienst" en de journalist Murat Belge nog steeds voor de rechter worden gedaagd en anderen, zoals de mensenrechtenactivist Eren Keskin, zijn veroordeeld; overwegende dat een proces is aangespannen tegen de schrijfster Perihan Mağden, die er door het Turkse leger van wordt beschuldigd burgers op te zetten tegen de militaire dienst, omdat zij een artikel heeft geschreven waarin zij zegt dat dienstweigering een mensenrecht is dat door alle EU-lidstaten en de Raad van Europa is erkend,

- H. overwegende dat Turkije de volkerenmoord op de Armeniërs nog steeds niet heeft erkend ondanks de vele verzoeken van het Europees Parlement en verscheidene lidstaten,
- I. overwegende dat bij de opstelling van nieuwe antiterreurwetgeving terdege rekening gehouden moet worden met de internationale verdragen ter bestrijding van terrorisme,
- J. overwegende dat de definitie van terroristische misdrijven moet aansluiten bij internationale normen en standaarden, met name het rechtmatigheidsbeginsel uit hoofde van artikel 15 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, waarvan niet mag worden afgeweken, ook niet als de staat van beleg is afgekondigd,
- K. overwegende dat de onlangs aangenomen wet tegen het terrorisme met name in strijd is met het advies van de bijzonder rapporteur van de VN-Mensenrechtenraad inzake terrorisme en eerdere hervormingen op het gebied van fundamentele vrijheden en mensenrechten ondermijnt doordat het elementen herintroduceert die bij vroegere hervormingen waren geschrapt, en overwegende dat deze wet de uitoefening van die rechten en vrijheden verder zou kunnen beperken vanwege de brede definitie van termen als "terreurdaad" en "terrorist" en de uitbreiding van het aantal delicten dat onder die wet valt; overwegende dat Turkije oog moet hebben voor de gemeenschappelijke wens van de EU dat voorkomen wordt dat veiligheidsoverwegingen ten koste gaan van de vrijheden van onze burgers, een en ander overeenkomstig de Europese Raad van Tampere en meer recentelijk de totstandkoming van het Haags programma,
- L. overwegende dat er sinds het laatste verslag van het Parlement geen vorderingen zijn gemaakt bij het aanpakken van de problemen van religieuze minderheden, en overwegende dat de wet inzake stichtingen, die hangende is in het Turkse parlement, niet alle tekortkomingen lijkt te verhelpen die in het vorige ontwerp werden vastgesteld, zoals de inbeslagname van het vermogen van religieuze stichtingen, rechtspersoonlijkheid, het recht op opleiding van geestelijken en eigen beheer, en daarmee niet voldoet aan de EU-normen en de verwachtingen van religieuze gemeenschappen en meer in het algemeen van niet-gouvernementele organisaties die nodig zijn voor een gevarieerd en onafhankelijk maatschappelijk middenveld,
- M. overwegende dat het zogenoemde Emasya-protocol dat in 1997 door de Generale Staf en het Ministerie van Binnenlandse Zaken werd ondertekend, onder bepaalde omstandigheden in de uitvoering van militaire operaties voorziet wanneer de binnenlandse veiligheid in het geding is,

- N. overwegende dat het opnieuw opblazende geweld in het zuidoosten van het land en de wederopleving van de terroristische activiteiten van de Koerdische Arbeiderspartij (PKK) een ernstige bedreiging vormen voor de vrede, de stabiliteit en de democratie in Turkije, en benadrukkend dat het optreden tegen terrorisme evenredig aan de dreiging moet zijn en altijd moet stroken met het internationale recht op het gebied van de mensenrechten,
- O. overwegende dat het moedige en veelbelovende signaal inzake de Koerdische kwestie dat minister-president Erdogan vorig jaar heeft afgegeven, nog niet in substantiële acties heeft geresulteerd,
- P. overwegende dat het de Turkse regering ontbreekt aan een alomvattende strategie voor de politieke, economische en sociale ontwikkeling van de zuidoostelijke regio en dat het Zuidoost-Anatolië-project tot dusver slechts een zeer beperkt effect heeft gesorteerd in Diyarbakir en andere provincies,
- Q. overwegende dat het een positief signaal voor andere etnische groepen in Turkije is dat uitzendingen in het Koerdisch door drie omroepen zijn toegestaan, hoewel hiervoor beperkingen qua zendtijd en programmering blijven gelden,
- R. overwegende dat Turkije uitspraken van het Europese Hof voor de rechten van de mens (EHRM) nog ten uitvoer moet brengen, met inbegrip van die betreffende Cyprus, en dat het EHRM in 2005 in 290 zaken een uitspraak heeft gedaan, waarbij in 270 van deze zaken sprake was van tenminste één schending,
- S. overwegende dat de Turkse regering partij is bij het Verdrag tot oprichting van het EHRM en dat kritiek van de Turkse regering op de rechtspraak van het EHRM in specifieke zaken de acceptatie van de rechtsstaat door het Turkse publiek kan ondermijnen,
- T. overwegende dat de lidstaten van de EU in 2005 meer dan 2000 asielverzoeken van Turkse burgers hebben aanvaard,
- U. overwegende dat de Commissie in haar voortgangsverslag heeft geconstateerd dat corruptie in Turkije nog steeds een serieus probleem vormt en dat Turkije op de corruptie-index voor 2005 van Transparency International op een gemiddelde beoordeling van 3,5 komt (op een schaal van 0 "zeer corrupt" tot 10 "zeer correct"),
- V. overwegende dat de Turkse economie in 2005 een sterke groei heeft doorgemaakt (rond 7,6 %) en dat het volume van de buitenlandse directe investeringen in dat jaar is toegenomen; overwegende nochtans dat het tekort op de lopende rekening, dat steeds verder groeit, en het hoge werkloosheidscijfer (rond 10,9 % in maart 2006) reden tot zorg blijven,
- W. overwegende dat Turkije op grond van zijn strategische geografische ligging in de regio, en op grond van een aantal transnationale kwesties (bijv. energie, watervoorraad, vervoer, grensbeheer, strijd tegen het terrorisme), de dynamiek van zijn economie en zijn menselijk kapitaal, een belangrijke rol kan spelen bij het aanpakken van de verschillende uitdagingen waarmee de regio zich geconfronteerd ziet,
- X. overwegende dat Turkije door zijn culturele en historische achtergrond als bruggenbouwer

tussen Europa en de islamitische wereld kan fungeren,

- Y. overwegende dat de geostrategische ligging van Turkije, zijn NAVO-lidmaatschap en betrekkingen met de islamitische wereld een aanwinst kunnen zijn voor het Europese veiligheidsbeleid,
- Z. overwegende dat Turkije het protocol tot verlenging van de Overeenkomst van Ankara wel heeft ondertekend, maar niet geratificeerd of uitgevoerd en dat dit onder meer leidt tot een aanhoudend embargo tegen onder Cypriotische vlag varende en vanuit havens in de Republiek Cyprus naderende vaartuigen, waaraan de toegang tot Turkse havens wordt geweigerd, en tegen Cypriotische vliegtuigen, waaraan vluchten over Turkije en landingsrechten op Turkse luchthavens worden geweigerd,
- AA. overwegende dat de EU, in overeenstemming met de Verklaring van de Europese Gemeenschap en haar lidstaten van 21 september 2005 en de conclusies van de Europese Raad van 15-16 juni 2006, de volledige, niet-discriminerende tenuitvoerlegging van het Protocol van Ankara door Turkije in 2006 nauwlettend zal controleren en grondig zal evalueren, en dat de Europese Gemeenschap en haar lidstaten hebben verklaard dat nalatigheid van Turkije bij het volledig nakomen van zijn contractuele verplichtingen gevolgen zal hebben voor de algehele voortgang van de onderhandelingen,
- AB. overwegende dat Turkije nog steeds een ongerechtvaardigde blokkade tegen Armenië in stand houdt; dat deze blokkade een gevaar vormt voor de stabiliteit in de regio, een regionale ontwikkeling tussen goede burenen hindert en afbreuk doet aan de prioriteiten van het herziene partnerschap voor toetreding en de eisen van het onderhandelingskader,

Democratie en rechtsstaat

1. is verheugd dat de actieve fase van de toetredingsonderhandelingen tussen Turkije en de Europese Unie is begonnen met de opening en voorlopige sluiting van het hoofdstuk "Wetenschap en Onderzoek"; betreurt evenwel het feit dat het hervormingsproces het afgelopen jaar is vertraagd, zoals blijkt uit de aanhoudende tekortkomingen of de ontoereikende vooruitgang op het gebied van met name de vrijheid van meningsuiting, godsdienstige rechten en rechten van minderheden, de civiel-militaire betrekkingen, de rechtshandhaving in het veld, de rechten van vrouwen, vakbondsrechten, culturele rechten en de snelle en correcte uitvoering van rechterlijke uitspraken door de overheidsdiensten; dringt er bij Turkije op aan het hervormingsproces nieuw leven in te blazen,
2. is verheugd over het initiatief van de Turkse regering om het proces van wetswijziging te hervatten door bij het Turkse parlement het negende maatregelenpakket voor wetshervormingen in te dienen, waaronder een ombudsmanwet, een wet inzake de rekenkamer – die de controle op militaire uitgaven mogelijk maakt –, een wet inzake stichtingen en maatregelen ter verbetering van het functioneren van het rechtswezen, zoals de wet administratieve procedures, maatregelen ter bestrijding van corruptie, maatregelen ter vergemakkelijking van het werk van minderhedenscholen en maatregelen ter verhoging van de transparantie bij de financiering van politieke partijen,

3. onderstreept dat over wetsvoorstellen die betrekking hebben op vraagstukken in de sfeer van fundamentele rechten en vrijheden in een democratie op een openlijke en transparante manier moet kunnen worden gediscussieerd en dat de burgersamenleving in alle stadia ten volle bij dergelijke discussies moet worden betrokken;
4. verwacht dat het Turkse parlement, opdat het negende maatregelenpakket daadwerkelijk een nieuwe impuls aan het hervormingsproces kan geven, dit pakket wetshervormingen zal amenderen en vervolgens zal goedkeuren en daarbij vooral rekening houdt met de volgende punten:
 - het functioneren en de onafhankelijkheid van de justitie worden versterkt via geschikte maatregelen die hun neerslag moeten vinden in een wet inzake schikkingen, een wet inzake administratieve procedures en een wet inzake bestuursrechtelijke procedures;
 - in de wet inzake stichtingen worden alle beperkingen opgeheven die tot dusver voor religieuze minderheden golden op het vlak van rechtspersoonlijkheid, de opleiding van geestelijken, werkvergunningen, scholen en intern beheer, wordt een passende regeling getroffen voor zaken zoals geconfisqueerde eigendommen en de instelling van vorderingen tot schadevergoeding tegen de staat wegens niet-uitvoering van rechterlijke uitspraken, en wordt volledige vrijheid van vereniging gewaarborgd, waarmee het beginsel van een pluralistische, onafhankelijke en zelfverzekerde burgersamenleving wordt ondersteund;
 - de wet inzake de financiering van politieke partijen zorgt voor een echte verhoging van de transparantie en maakt een einde aan de corruptie;
 - alle nog resterende bevoegdheden van de militaire rechtbanken voor de berechting van burgers worden daadwerkelijk afgeschaft;
 - internationale overeenkomsten zoals het Kaderverdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van nationale minderheden, het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden, het Statuut van Rome inzake het Internationale Strafhof en het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee van 10 december 1982 worden ondertekend en geratificeerd;
 - idealiter moet worden gestreefd naar constante en structurele betrokkenheid van NGO's bij het wetgevingsproces in het algemeen en bij de implementatie van het negende pakket in het bijzonder;
5. neemt kennis van de aanneming van de nieuwe antiterreurwet op 30 juni 2006; verzoekt de Turkse autoriteiten erop toe te zien dat door de uitvoering van deze wet de uitoefening van de fundamentele rechten en vrijheden niet verder wordt beperkt en dat voor een evenwicht wordt gezorgd tussen veiligheidseisen en de waarborging van de mensenrechten; onderstreept met name het belang van een strikte en restrictieve definitie van het begrip "terreurdaad", van complete garanties voor de vrijheid van meningsuiting en de mediavrijheid, inclusief het recht om zich langs democratische weg voor elke zaak in te zetten, de oplegging van proportionele straffen voor terreurmisdriven, de toekenning van volledige verweerrechten conform de Europese normen, de volledige verantwoordingsplicht voor misdrijven die zijn begaan door veiligheidstroepen of agenten

van inlichtingendiensten en de betrachting van uiterste behoedzaamheid bij het toestaan van vuurwapengebruik door wetshandhavers;

6. merkt op dat, mocht er nog steeds behoefte aan zijn om bepaalde organisaties die in verband worden gebracht met terroristische misdrijven te kwalificeren als terroristische organisaties, met alle nadelige wettelijke consequenties van dien, de procedure voor een dergelijke kwalificatie transparant en objectief moet zijn, en de betrokken organisaties in de gelegenheid moeten worden gesteld om daartegen bij een onafhankelijke rechterlijke instantie in beroep te gaan;
7. onderkent het belang van de wet inzake de schadeloosstelling van slachtoffers van terrorisme, die zowel van toepassing is op slachtoffers van terreurdaden als op slachtoffers van door de staat uitgevoerde terrorismebestrijdingsoperaties; betreurt het dat deze wet niet ten volle aan de verwachtingen voldoet omdat de commissies voor schadebeoordeling wettelijk niet goed zijn toegerust om hun taken naar behoren te kunnen vervullen;
8. roept Turkije op alle Turkse burgers gedurende de gehele rechtsgang gelijke behandeling voor de wet te garanderen, met inbegrip van het rechterlijk onderzoek, de rechtzitting, de veroordeling en de detentie, zonder uitzonderingen voor overheidsambtenaren, militairen of medewerkers van veiligheidsdiensten; onderstreept dat het bij het tegengaan van strafvrijstelling en ter wille van het publieke vertrouwen in de rechtshandhaving essentieel is dat van strafbare feiten beschuldigde ambtenaren op dezelfde gronden worden aangehouden en vastgezet als andere van misdrijven verdachte personen;
9. roept Turkije op om op korte termijn bepalingen van het strafrecht, zoals de artikelen 216, 277, 285, 288, 301, 305 en 318, in te trekken of te wijzigen, die een willekeurige uitleg door rechters en procureurs mogelijk maken en zo tot uitspraken kunnen leiden die tegen de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid indruisen en daarom een bedreiging voor de eerbiediging van de mensenrechten en de menselijke vrijheid vormen en een negatieve invloed hebben op het democratiseringsproces;
10. onderkent de verbeteringen in de wetgeving die voortvloeien uit de sinds 2002 door de Turkse regering ondernomen inspanningen inzake het nultolerantiebeleid ten aanzien van foltering, waarmee zij gevolg heeft gegeven aan de aanbevelingen van het Europees Parlement; onderstreept dat er behoefte is aan effectievere uitvoeringsmaatregelen, zoals overduidelijk blijkt uit het opnieuw toenemende aantal meldingen van foltering en mishandeling door wetshandhavers, met name in het zuidoostelijke deel van het land, en de strafvrijstelling die deze ambtenaren vaak genieten; spoort Turkije ertoe aan het facultatief protocol bij het Verdrag tegen foltering te ratificeren; is bezorgd over de kwaliteit van de rechtshandhaving in de alledaagse praktijk, die niet aan de EU-normen voldoet;
11. onderstreept dat het van belang is dat Turkije het Statuut van Rome inzake het Internationale Strafhof ratificeert om eventueel nog resterende gevallen van strafvrijstelling uit de weg te ruimen en de internationale bescherming van de mensenrechten krachtiger ter hand te nemen;
12. onderkent de verbeteringen in de wetgeving die voortvloeien uit de sinds 2002 door de Turkse regering ondernomen inspanningen ter bestrijding van corruptie; roept de Turkse

autoriteiten op zich daadkrachtig in te zetten voor de bestrijding van corruptie in de alledaagse praktijk; verwijst naar de in maart 2006 door de Groep van staten tegen corruptie uitgebrachte aanbevelingen en roept Turkije op zich hieraan te houden en ze uit te voeren;

13. betreurt het dat er tot dusver in Turkije geen goed functionerend systeem voor het uitoefenen van toezicht op gevangenen door onafhankelijke mensenrechteninstellingen bestaat;
14. constateert dat er sedert de inwerkingtreding van het nieuwe Wetboek van Strafrecht een zekere vooruitgang is geboekt op het gebied van de rechten van de vrouw; benadrukt echter dat de niet-eerbiediging van de vrouwenrechten in Turkije ernstige zorgen blijft baren en onderstreept dat verdere inspanningen moeten worden ondernomen om discriminerende praktijken en geweld tegen vrouwen uit te bannen en in meer opvanghuizen voor vrouwen in nood te voorzien, dit in samenwerking met vrouwenorganisaties uit het maatschappelijk middenveld en met adequate financiële ondersteuning; roept Turkije op zich meer in te spannen om te waarborgen dat vrouwen hun recht op onderwijs en arbeidsmogelijkheden ten volle kunnen uitoefenen; constateert dat er sprake is van enige vooruitgang in de strijd tegen eerdergerelateerde misdrijven, aangezien de straf in dergelijke gevallen is opgevoerd tot levenslang, maar spreekt zijn verontrusting uit over de snelle toename van het aantal zogenaamde zelfmoorden onder vrouwen in Zuidoost-Turkije; uit in dit verband zijn voldoening over de door NGO's en door de pers in Turkije gevoerde bewustmakingscampagnes;
15. roept de Turkse autoriteiten op met het Europees Parlement een voortdurende dialoog aan te gaan over de vrouwenrechten in Turkije en in dat verband kennis te nemen van de tweede resolutie over de rol van de vrouw in het maatschappelijke, economische en politieke leven in Turkije, die in de loop van 2006 in het Europees Parlement aan de orde zal komen;
16. merkt op dat in Turkije 50% van de universitair afgestudeerden en 40% van de beoefenaars van vrije beroepen, onder wie artsen en juristen, vrouwen zijn;
17. uit zijn diepe bezorgdheid over de zaak Şemdinli rond een mogelijk door Turkse veiligheidstroepen uitgevoerde bomaanslag op een boekwinkel en over het daarmee verband houdende ontslag van de procureur Ferhat Sarikaya, dat onderwerp is geweest van een onderzoek door het Turkse parlement; beklemtoont dat het ernstig bezorgd is over de aanhoudende – om niet te zeggen weer oplevende – rol van de strijdkrachten in de Turkse samenleving; benadrukt dat objectieve en onafhankelijke onderzoeken noodzakelijke voorwaarden zijn voor het herstel van het vertrouwen van het publiek en voor de waarborging van de geloofwaardigheid van de rechterlijke macht; dringt daarom aan op publicatie van het onderzoeksrapport van de Grote Nationale Assemblee (Turks parlement);
18. betoogt dat een duidelijke constitutionele scheiding tussen de politieke en institutionele taken van de civiele en militaire overheid in Turkije een conditio sine qua non is om op een serieuze manier over de Turkse toetreding tot de EU te kunnen onderhandelen;
19. herhaalt zijn oproep tot een hervorming van het kiesstelsel door de kiesdrempel van 10

procent te verlagen om te zorgen voor een bredere vertegenwoordiging van de politieke krachten en minderheden in de Grote Nationale Assemblee; is in dat licht verheugd over het huidige debat over hervorming van het kiesstelsel;

20. herinnert eraan dat het de opstelling van een nieuwe grondwet beschouwt als een verder en waarschijnlijk noodzakelijk uitvloeisel van het zeer fundamentele karakter van de veranderingen die voor een lidmaatschap in de EU noodzakelijk zijn, en merkt op dat een moderne grondwet de basis zou kunnen vormen voor de modernisering van de Turkse staat;
21. veroordeelt met klem de moord op een rechter van de hoogste rechtbank van Turkije; is bezorgd over het lage veiligheidsniveau dat dergelijke rechters ondanks duidelijke en openlijke bedreigingen door de politie wordt geboden; roept de Turkse regering op deze situatie te verhelpen;
22. veroordeelt de recente bomaanslagen in verschillende Turkse steden; spreekt de slachtoffers van deze en eerdere aanslagen zijn medeleven uit;
23. roept de Turkse regering op de milieunormen van de EU toe te passen bij projecten waarvan kan worden verwacht dat zij schade aan het milieu zouden kunnen toebrengen, zoals de geplande aanleg van een goudmijn in Bergama en andere vergelijkbare mijnbouwprojecten, alsmede de Yortanli-dam, die momenteel in aanbouw is, en andere afdammingsprojecten welke zijn gepland in de Munzur-vallei en in Yusufeli in de provincie Rize, die zouden kunnen resulteren in de vernietiging van historisch belangrijke landschapsmonumenten zoals Hasankeyf en Allionoi;

Mensenrechten en de bescherming van minderheden

24. betreurt het feit dat in het voortgangsverslag over het afgelopen jaar slechts geringe vorderingen op het gebied van de grondrechten en fundamentele vrijheden wordt geconstateerd; veroordeelt schendingen van de mensenrechten en fundamentele vrijheden en beperkingen van de uitoefening daarvan;
25. wijst er eens te meer op dat Turkije zich moet houden aan het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en volledig en onverwijld uitvoering moet geven aan alle uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens;
26. is bezorgd over het aantal asielzoekers uit Turkije dat in 2005 zijn toevlucht heeft gezocht in de geïndustrialiseerde landen; is van oordeel dat Turkije ofwel wat betreft de bewaking van zijn grenzen, ofwel op het gebied van justitie en in de sfeer van verdraagzaamheid en bescherming van de mensenrechten zwak heeft gepresteerd; erkent tegelijkertijd echter dat er in de jaren 2001-2005 ook vooruitgang is geboekt, aangezien het aantal asielzoekers uit Turkije over die periode met 65% is teruggelopen tot iets meer dan 10.000 in 2005;
27. herinnert Turkije aan de aanbeveling van het Europees Parlement om de bestaande inspectiediensten op het gebied van de mensenrechten te hervormen en hun taken door onafhankelijke inspectiediensten te laten uitvoeren en deze van voldoende middelen te voorzien om in alle regio's van Turkije effectief te kunnen optreden en hun de

bevoegdheid te geven alle detentiefaciliteiten van de politie te allen tijde te onderzoeken, in nauwe samenwerking met onafhankelijke Turkse NGO's op het gebied van de mensenrechten; beklemtoont dat er dringend behoefte is aan consolidatie en versterking van de capaciteit van instellingen die zich bezighouden met de bevordering en handhaving van de mensenrechten; uit zijn voldoening over het feit dat Turkije samenwerkt met de speciale rapporteur inzake foltering van de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties (UNHRC) en roept Turkije op zich bereid te verklaren permanent open te staan voor alle speciale procedures van de UNHRC;

28. betreurt de afwezigheid aan vooruitgang op het gebied van de godsdienstvrijheid sedert het laatste verslag van het Parlement; benadrukt dat de vrijheid van de burgers tot beoefening van willekeurig welke religie en hun vrijheid om deel uit te maken van willekeurig welke confessie zich tevens moet uitstrekken tot de waarborging van gelijke wettelijke en administratieve mogelijkheden om hun religie te beoefenen, religieuze gemeenschappen te organiseren, vermogen te bezitten en te beheren en hun geestelijken op te leiden;
29. respecteert de gevoeligheden die bestaan in een land waar de grote meerderheid van de bevolking uit soennitische moslims bestaat, maar herinnert Turkije aan het belangrijke culturele en historische erfgoed dat het multiculturele, multi-etnische en multireligieuze Ottomaanse rijk het land heeft nagelaten;
30. veroordeelt onomwonden de moord op pater Andrea Santoro, een Italiaanse priester-missionaris;
31. herhaalt zijn reeds in vroegere resoluties aan de Turkse autoriteiten gedane oproep om hun verplichtingen ten aanzien van de godsdienstvrijheid na te komen en concrete stappen te ondernemen om de voor religieuze minderheden geldende restricties op te heffen, met name wat betreft hun wettelijke status, de opleiding van geestelijken en hun eigendomsrechten (zo werd het oecumenisch patriarchaat de laatste tijd het slachtoffer van de onteigening van 30 bezittingen); dringt aan op de onmiddellijke beëindiging van de inbeslagname en verkoop door de Turkse autoriteiten van eigendommen van religieuze gemeenschappen; roept op tot de onverwijld heropening van het Grieks-orthodoxe Halki-seminarie en tot opheffing van het verbod op het openbaar gebruik van de kerkelijke titel van de oecumenische patriarch; roept op tot de bescherming en erkenning van de Aleviëten, met inbegrip van de erkenning van Cem-huizen als religieuze centra; dringt aan op de bescherming en erkenning van de yezidi's en de vestiging van yezidische gebedshuizen, en roept ertoe op elk religieus onderwijs op basis van vrijwilligheid te laten plaatsvinden en niet alleen voor de soennitische geloofsrichting mogelijk te maken, en dringt tevens aan op de instelling van een alternatief studievak voor degenen die niet wensen deel te nemen aan religieus onderwijs, waarbij waarden, normen en ethische vraagstukken aan bod komen; roept op tot de bescherming van de fundamentele rechten van alle christelijke minderheden en gemeenschappen in Turkije (b.v. de Griekse gemeenschap in Istanbul en op Imvros en Tenedos);
32. roept Turkije ertoe op alle arresten van het Internationaal Gerechtshof onverkort in acht te nemen en ten uitvoer te leggen en zich aan de jurisprudentie van dit hof te conformeren;
33. wijst met klem op de verplichting van Turkije om ervoor te zorgen dat de bescherming

van de fundamentele rechten van alle religieuze gemeenschappen volledig is gewaarborgd; verlangt dat het gewijzigd ontwerp voor de wet inzake stichtingen de aanbevelingen van het Europees Parlement en de Commissie weerspiegelt en aan de Europese normen voldoet, en tevens beantwoordt aan de verwachtingen van de multireligieuze Turkse samenleving;

34. constateert dat binnen de Turkse samenleving een belangrijke discussie over de hoofddoek aan de gang is; merkt op dat er geen Europese regelgeving op dit gebied bestaat, maar spreekt de hoop uit dat in Turkije een compromis wordt gevonden over het dragen van de hoofddoek door studenten aan universiteiten;
35. herhaalt zijn oproep aan de Turkse autoriteiten om de IAO-normen op het gebied van vakbondsrechten toe te passen, zich te onthouden van politieke inmenging in het functioneren van de vakbonden, rekening te houden met hun standpunten bij de beleidsvoorbereiding en bijzondere aandacht te besteden aan de participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt; is verheugd over recente successen, zoals een project in Adana tegen kinderarbeid, maar dringt aan op de invoering van verdere wetgeving ter voorkoming van kinderarbeid;
36. is verheugd over de start van uitzendingen in het Koerdisch, hetgeen kan worden beschouwd als een belangrijke stap, mits vervolgens alle restricties en beperkingen worden opgeheven en er speciale, door en voor de Koerdische gemeenschappen geproduceerde programma's komen, teneinde de Koerden in staat te stellen hun culturele en onderwijsrechten vrij uit te oefenen;
37. wijst erop dat het Europees Hof voor de rechten van de mens Turkije heeft geadviseerd een nieuwe juridisch kader voor gewetensbezwaarden tot stand te brengen en herinnert Turkije eraan dat het recht op dienstweigering op grond van gewetensbezwaren in het Europees Handvest van de grondrechten wordt erkend; is derhalve ingenomen met het initiatief van het Ministerie van Justitie om het recht op gewetensbezwaar wettelijk te erkennen en vervangende dienst in Turkije in te voeren; is verontrust over het feit dat een Turkse militaire rechtbank recentelijk een dienstweigeraar op grond van gewetensbezwaren tot gevangenisstraf heeft veroordeeld en daarbij een uitspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens terzake openlijk naast zich neer heeft gelegd; laakt het feit dat journalisten en schrijvers die zich hebben uitgesproken voor het recht op dienstweigering op grond van gewetensbezwaren, nog steeds worden vervolgd;
38. steunt voluit de activiteiten van het democratische maatschappelijke middenveld in Turkije, in het bijzonder de Turkse Vereniging voor de mensenrechten en de Turkse Stichting voor de mensenrechten; stelt dat dergelijke organisaties een rol van onschatbare waarde vervullen, in het bijzonder wat het toezien op de mensenrechtensituatie betreft;
39. verzoekt de Commissie de activiteiten van deze Turkse democratische maatschappelijke organisaties ten volle en resoluut te steunen, met name financieel;
40. veroordeelt met klem de ernstige inbreuken op de Europese principes die worden gepleegd door het "Talaat Pacha-comité", een door extreemrechtse organisaties geleide groep, en de negationistische demonstraties die door diezelfde organisaties in Lyon en Berlijn zijn georganiseerd; roept Turkije op dit comité te ontbinden en een einde te maken

aan zijn activiteiten;

Zuidoost-Turkije

41. veroordeelt met klem het opnieuw oplaaien van het terroristische geweld van de kant van de PKK; benadrukt dat er geen enkele rechtvaardiging is voor het geweld dat door welke bij het conflict betrokken partij dan ook in verschillende delen van het land tegen Turkse burgers is gebruikt; betuigt zijn solidariteit met Turkije in zijn strijd tegen het terrorisme;
42. wijst op de vele processen die ook nu nog tegen vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld worden gevoerd en de intimidatie waarvan zij dagelijks het slachtoffer zijn, zoals bij voorbeeld Mehdi Zana, de echtgenoot van Leyla Zana, die de Sacharov-prijs van het Europees Parlement heeft gekregen; roept de Turkse regering op een einde te maken aan de restricties waarmee deze vertegenwoordigers van het democratische maatschappelijke middenveld in Turkije nog steeds worden geconfronteerd;
43. is zeer bezorgd over de daaruit voortvloeiende spanningen in het zuidoosten, die een ernstige bedreiging voor de vrede en de stabiliteit in de regio vormen; wijst op het belang om vooruitgang te boeken bij het verminderen van de spanningen in Oost- en Zuidoost-Turkije, daar dit onontbeerlijk is om ervoor te zorgen dat hervormingen duurzaam en geloofwaardig zijn; roept alle bij het conflict betrokken partijen op zich van geweld en van reacties hierop met geweld te onthouden; acht het belangrijk het juridische begrip terrorisme niet dusdanig op te rekken dat niet-terroristische delicten onder de Turkse anti-terreurwet komen te vallen, waarin terrorisme veeleer op basis van het nagestreefde doel dan onder verwijzing naar specifieke criminele daden wordt gedefinieerd en die zo vaag en in algemene bewoordingen is gesteld dat de fundamentele vrijheden in gevaar komen;
44. roept de Turkse autoriteiten op Europese normen toe te passen bij de aanhouding en detentie van verdachten; roept de Turkse autoriteiten op onafhankelijke pathologen-anatomen zonder enige restrictie toe te staan onderzoek te doen bij sterfgevallen in gevangenschap of mogelijk als gevolg van geweld van de zijde van veiligheidstroepen; is bezorgd over het geweld tegen kinderen dat tijdens rellen in Diyarbakir in maart tot slachtoffers heeft geleid; constateert dat een nieuwe, in juli 2005 aangenomen wet inzake de bescherming van kinderen niet volledig voldoet aan de internationale normen met betrekking tot de voorschriften in verband met jeugdige delinquenten;
45. roept de Turkse regering op naar een democratische oplossing voor de Koerdische kwestie te streven in het voetspoor van de bemoedigende verklaring van minister-president Erdogan van vorig jaar; acht het van essentieel belang het evenwicht te vinden tussen het controleren van de situatie uit veiligheidsoverwegingen onder vermijding van civiel-militaire spanningen en de effectieve bevordering van de politieke dialoog en de economische en sociale ontwikkeling van de zuidoostelijke regio door middel van een door passende middelen gesteunde integrale strategie; roept de Turkse regering op om in de sociaal-economische ontwikkeling van het zuidoosten te investeren, de verschillen tussen het nationale gemiddelde en de cijfers voor het oosten en zuidoosten, o.a. bij werkloosheid, toegang tot onderwijs, huisvesting en volksgezondheid, aan te pakken en een constructieve dialoog aan te gaan met vreedzame gesprekspartners; roept de gekozen vertegenwoordigers van de Koerdische gemeenschap op positief te reageren op een

dergelijke dialoog met de Turkse regering en principieel van alle geweld af te zien; wijst in dit verband op het belang om gekozen Koerdische vertegenwoordigers sterker aan het democratische proces te laten deelnemen via passende maatregelen, bijvoorbeeld door de kiesdrempel te verlagen; benadrukt de noodzaak om een efficiënt gedecentraliseerd bestuur tot stand te brengen;

46. is van mening dat de nodige financiële middelen voor een dergelijk investerings- en ontwikkelingsprogramma voor het zuidoosten niet van Turkije alleen kunnen komen, maar in een breder internationaal kader bijeen moeten worden gebracht; roept de Turkse regering en de Commissie op na te gaan in hoeverre de pretoetredingssteun van de EU hiervoor kan worden aangewend;
47. verwelkomt de goedkeuring van de wet inzake binnenlandse ontheemden, die, mits hij op doeltreffende wijze wordt toegepast, een belangrijk instrument voor schadevergoeding kan vormen; merkt evenwel op dat de aanhoudende aanwezigheid van dorpswachten en het weer oplaaiende geweld het recht op terugkeer in de weg staan; dringt er derhalve bij de Turkse autoriteiten op aan om de dorpswachten te ontwapenen en het systeem van dorpswachten te ontmantelen;

Regionale kwesties en externe betrekkingen

48. bekrachtigt zijn overtuiging dat een modern, democratisch en seculier Turkije, terwijl het zich geleidelijk aanpast aan het beleid van de lidstaten van de EU, een constructieve en stabiliserende rol zou kunnen spelen in de bevordering van wederzijds begrip tussen verschillende beschavingen en tussen de Europese Unie en de landen in de regio rond Turkije, met name het Midden-Oosten; juicht in dit verband het besluit van de Turkse regering toe om deel te nemen aan de VN-vredesmacht in Libanon;
49. vraagt Turkije eens te meer de Armeense genocide te erkennen, een verzoek dat het in zijn eerdere resoluties van 15 december 2004 en 28 september 2005 al gedaan heeft; beschouwt een dergelijke erkenning als voorwaarde voor toetreding tot de Europese Unie;
50. neemt kennis van het voorstel van Turkije om een bilaterale commissie van deskundigen op te richten teneinde de tragische ervaringen uit het verleden te verwerken, en van het standpunt van Armenië inzake dat voorstel; dringt er zowel bij de Turkse als bij de Armeense regering op aan hun verzoeningsproces voort te zetten en in een voor beide kanten aanvaardbaar voorstel te laten uitmonden; is verheugd over het feit dat er in het recente debat in Turkije tenminste een begin is gemaakt met de discussie over de pijnlijke geschiedenis met Armenië; onderstreept dat erkenning van de Armeense genocide als zodanig formeel niet tot de criteria van Kopenhagen behoort, maar dat het onontbeerlijk is dat een land dat op weg is naar het lidmaatschap, zijn geschiedenis verwerkt en onder ogen ziet; roept de Turkse autoriteiten in dit verband op de werkzaamheden van onderzoekers, intellectuelen en academici die zich met de kwestie van de Armeense genocide bezighouden, te faciliteren door hen toegang te geven tot de historische archieven en hen alle relevante documenten te bezorgen; dringt er bij Turkije op aan, zonder voorafgaande voorwaarden, de nodige stappen te doen om diplomatieke relaties en betrekkingen van goed nabuurschap met Armenië op te bouwen, de economische blokkade op te heffen en spoedig de landgrens tussen beide landen te openen, in overeenstemming met de resoluties van het Parlement uit de jaren 1987 tot en met 2005,

om zo te voldoen aan de prioriteiten in het toetredingspartnerschap en aan de vereisten in het kader voor de onderhandelingen inzake een "vreedzame regeling van de grensgeschillen", die beide absolute vereisten zijn om tot de EU te kunnen toetreden; een soortgelijk standpunt dient te worden ingenomen ten aanzien van andere minderheden (bijv. de Pontische Grieken en de Assyriërs);

51. doet een beroep op Turkije om zich te committeren aan goede nabuurschapsbetrekkingen; herinnert Turkije er in dit verband aan dat het zich moet onthouden van eventuele dreigementen tegen buurlanden (bijv. de dreiging met een "casus belli" tegen Griekenland inzake zijn recht op vaststelling van de omvang van zijn territoriale wateren) alsook van spanningen veroorzakende militaire activiteiten (bijv. aanhoudende schendingen van de regels betreffende de FIR Athene en van het Griekse nationale luchtruim), die ook gevaar opleveren voor de veiligheid van de luchtvaart, de goede nabuurschapsbetrekkingen raken en een negatieve invloed zouden kunnen hebben op het toetredingsproces; vraagt Turkije om serieuze, intensieve inspanningen gericht op de oplossing van hangende geschillen met al zijn buurlanden, overeenkomstig het VN-Handvest en andere relevante internationale verdragen; zoals gesteld in de conclusies van de Europese Raad van Helsinki en de prioriteiten van het toetredingspartnerschap voor de korte termijn, moeten bij het uitblijven van een regeling hangende grenskwesties worden voorgelegd aan het Internationaal Gerechtshof, teneinde te komen tot een definitieve en bindende regeling;
52. brengt zijn teleurstelling tot uitdrukking over het feit dat Turkije ondanks zijn contractuele verplichtingen nog steeds beperkingen handhaaft ten aanzien van onder Cypriotische vlag varende en vanuit havens in de Republiek Cyprus naderende vaartuigen, waaraan de toegang tot Turkse havens wordt geweigerd, en tegen Cypriotische vliegtuigen, waaraan de toegang tot het Turkse luchtruim en landingsrechten op Turkse luchthavens worden geweigerd; herinnert Turkije eraan dat deze praktijk een inbreuk van Turkije op de associatieovereenkomst, de daaraan verbonden douane-unie en het toegevoegde Protocol vormt, aangezien deze beperkingen in strijd zijn met het beginsel van het vrij verkeer van goederen; wenst samen te werken met de Turkse autoriteiten om hen in staat te stellen hun verplichtingen op dit gebied geheel na te komen zonder de politieke spanningen in eigen land op te voeren, daar dit haaks staat op het streven naar duurzame verzoening voor Cyprus; betreurt het dat Turkije zijn veto handhaaft tegen de deelname van de Republiek Cyprus aan internationale organisaties en multilaterale overeenkomsten;
53. roept Turkije op concrete stappen te ondernemen om de bilaterale betrekkingen tussen Turkije en alle lidstaten van de EU, ook met de Republiek Cyprus, zo spoedig mogelijk te normaliseren; verwijst in dit verband naar de verklaring van de Raad van 21 september 2005;
54. wijst op de huidige problemen in het kader van de samenwerking tussen de EU en de NAVO en roept Turkije op zijn standpunt ten aanzien van de toetreding van alle EU-lidstaten te herzien;
55. herinnert Turkije eraan dat de erkenning van alle lidstaten, met inbegrip van de Republiek Cyprus, een noodzakelijk onderdeel van het associatieproces vormt; roept Turkije op concrete stappen te ondernemen om de bilaterale betrekkingen met de Republiek Cyprus zo spoedig mogelijk te normaliseren; dringt bij Turkije aan op de volledige

tenuitvoerlegging van de bepalingen van de associatieovereenkomst en het bijbehorende aanvullende protocol, alsook van de prioriteiten die voortvloeien uit het toetredingspartnerschap; roept de Turkse autoriteiten ertoe op om op constructieve wijze te blijven bijdragen aan het vinden van een integrale regeling van de kwestie-Cyprus binnen het kader van de Verenigde Naties, die zowel voor de Grieks-Cyprioten als voor de Turks-Cyprioten aanvaardbaar is en tot een billijke oplossing leidt op basis van de beginselen waarop de EU is gegrondvest, alsmede van het acquis, en roept hen ertoe op om overeenkomstig de desbetreffende VN-resoluties hun troepen spoedig volgens een specifiek tijdschema terug te trekken; is verheugd over de bijeenkomst tussen de heer Papadopoulos en de heer Talat op 3 juli, die geleid heeft tot het akkoord van 8 juli; moedigt verdere contacten aan om de dialoog voort te zetten die tot een alomvattende regeling moet leiden;

56. verzoekt beide partijen een constructieve houding in te nemen bij het zoeken naar een alomvattende oplossing voor de kwestie-Cyprus binnen het kader van de VN en op basis van de beginselen waarop de Europese Unie is gegrondvest;
57. merkt op dat de terugtrekking van de Turkse soldaten de hervatting van inhoudelijke onderhandelingen zou kunnen bevorderen, en roept de Turkse regering ertoe op overeenkomstig de desbetreffende resoluties van de VN de Turkse troepen spoedig volgens een specifiek tijdschema terug te trekken;
58. is verheugd over de instelling van een instrument voor financiële steun ter bevordering van de economische ontwikkeling van de Turks-Cypriotische gemeenschap na de Raad Algemene Zaken van 27 februari 2006; steunt de Commissie in haar inspanningen om deze gelden te besteden; verzoekt de Raad hernieuwde inspanningen te ondernemen om zonder onnodige vertraging tot een overeenkomst te komen over een regeling voor de bevordering van het handelsverkeer met betrekking tot het noordelijke deel van Cyprus, met inbegrip van verdere aandacht voor een eventueel gezamenlijk toezicht op de haven van Famagusta onder auspiciën van de Europese Unie en de Verenigde Naties, overeenkomstig het unanieme besluit van de Raad Algemene Zaken van 27 februari 2006, rekening houdend met de conclusies van de Raad van 26 april 2004, maar ook het overleg onder het Luxemburgse voorzitterschap en op basis van Protocol nr. 10 bij de Akte van Toetreding van de Republiek Cyprus; verzoekt de regeringen van Cyprus en Turkije nieuwe initiatieven te nemen ter versterking van de banden tussen de twee gemeenschappen en zo aan wederzijds vertrouwen te werken;
59. is verheugd over de positieve ontwikkelingen in de Turkse economie, die een hoge groei (ongeveer 7,6% in 2005) en een aanzienlijk en toenemend volume aan directe buitenlandse investeringen (DBI) laat zien; blijft echter bezorgd over het steeds groter wordende tekort op de lopende rekening en een hoog werkloosheidscijfer (ongeveer 10,9% in maart 2006); verzoekt de Turkse regering verdere inspanningen te doen om de positieve dynamiek om te zetten in duurzame groei en macro-economische stabiliteit, en tegelijkertijd te streven naar verkleining van de aanzienlijke regionale verschillen in sociaal-economische ontwikkeling in termen van inkomen, volksgezondheid, toegang tot onderwijs, arbeidsmarkt en andere levensomstandigheden (het inkomen per hoofd is in de regio Istanbul 43% hoger dan het nationaal gemiddelde en ongeveer vier keer zo hoog als het inkomen per hoofd in de armste regio);

60. stelt vast dat Turkije ondanks het algehele succes van de douane-unie nog steeds niet heeft voldaan aan een aantal verplichtingen die met name betrekking hebben op bestaande technische handelsbelemmeringen, bijvoorbeeld een verbod op de invoer van rundvlees, een tekortschietende aanpassing op het gebied van overheidssteun en ernstige tekortkomingen bij de handhaving van intellectuele eigendomsrechten; dringt er bij Turkije op aan onmiddellijke vooruitgang op dit gebied te boeken, en herinnert het land aan de noodzaak om zijn verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst inzake de douane-unie na te komen;

Onderhandelingen

61. herinnert Turkije eraan dat het besluit van de Raad de Commissie ertoe verplicht om in 2006 verslag te doen van de volledige tenuitvoerlegging door Turkije van het Protocol van Ankara en dat een gebrek aan vooruitgang in dit verband ernstige gevolgen zal hebben voor het onderhandelingsproces en dit zelfs tot stilstand zou kunnen brengen;
62. betreurt het dat Turkije zich blijft verzetten tegen een lidmaatschap van Cyprus van internationale organisatie en mechanismen zoals de OESO, MTCR, de Samenwerking in het Zwarte-Zeegebied en het Wassenaar Arrangement; verzoekt Turkije dit beleid ten aanzien van de Republiek Cyprus zo spoedig mogelijk te wijzigen;
63. wijst met nadruk op de noodzaak om de dialoog EU-Turkije over de veiligheid van de energievoorziening te intensiveren, omdat diversifiëring van de energievoorzieningsroutes in het belang van beide partijen is;
64. verwacht dat, in lijn met zijn eerdere resoluties en het standpunt van de Raad en de Commissie, de in het toetredingspartnerschap aangegeven prioriteiten voor de korte termijn uiterlijk eind 2007 zullen zijn gerealiseerd en de prioriteiten voor de middellange termijn uiterlijk eind 2009; onderstreept dat er prioriteit dient te worden gegeven aan de volledige tenuitvoerlegging van de politieke criteria gedurende de eerste fase van de onderhandelingen en dat het bereiken van deze duidelijke streefdoelen een voorwaarde vormt voor de voortzetting van het onderhandelingsproces;
65. is ingenomen met het voorstel van het voorzitterschap van de EU om de politieke criteria gedurende het gehele onderhandelingsproces aan de orde te stellen, te beginnen met het hoofdstuk over onderwijs en cultuur; betreurt het ten eerste dat er geen consensus over dit voorstel is bereikt en dat de politieke criteria derhalve alleen tijdens de onderhandelingen over bepaalde beleidsgebieden aan de orde zullen worden gesteld; benadrukt dat het daarom van nog groter belang is dat de in het toetredingspartnerschap overeengekomen termijnen voor de omzetting van de prioriteiten voor de korte en middellange (uiterlijk eind 2007 respectievelijk eind 2009) worden nageleefd, teneinde de nodige politieke hervormingen en de geloofwaardigheid van het toetredingsproces als zodanig te waarborgen;
66. benadrukt dat het, in het belang van Turkije zelf en omwille van het vertrouwen in de onomkeerbaarheid van het hervormingsproces, van belang is dat de hervormingen vanuit het land impulsen krijgen van de autoriteiten zelf, zowel civiel als militair, alsmede van de civiele samenleving, en dat zij niet alleen het resultaat van druk van buitenaf zijn;

67. acht het van even groot belang dat de Turkse regering grotere inspanningen doet om het publiek uit te leggen dat het proces van de toetreding van Turkije tot de Unie een continu proces van binnenlandse hervormingen impliceert waarbij de maatstaf voor succes niet het nemen van bepaalde afzonderlijke maatregelen is, maar het bereiken van een Europese standaard met betrekking tot democratisering en politieke liberalisering teneinde niet alleen bepaalde praktische wijzigingen tot stand te brengen, maar ook verandering te brengen in de houding van publiek en officiële instanties;
68. neemt nota van het voornemen van de Turkse regering om verder te gaan met de bouw van kernreactoren voor de productie van kernenergie voor civiele doeleinden; dringt er bij de Turkse regering op aan zich te committeren aan de volledige inachtneming van de bepalingen en voorwaarden zoals die zijn vastgesteld door het Internationaal Agentschap voor Atoomenergie en nauw met het agentschap samen te werken ter wille van de veiligheid van de reactoren, alsmede de bescherming van het milieu; verzoekt de Europese Commissie in dit kader nauwgezet toe te zien op de tenuitvoerlegging van het acquis communautaire tijdens de toetredingsonderhandelingen;
69. benadrukt dat de start van de onderhandelingen het uitgangspunt vormt voor een langdurig proces, dat van nature een proces met een open einde is en niet a priori en automatisch tot toetreding moet leiden; beklemtoont echter dat de onderhandelingen het Turkse lidmaatschap van de Europese Unie tot doel hebben en dat de verwezenlijking van dit streven zal afhangen van de inspanningen van beide partijen;
70. wijst er nogmaals op dat de Commissie in geval van een ernstige en voortdurende schending van de beginselen van democratie, de inachtneming van mensenrechten en fundamentele vrijheden, de beginselen van de rechtsstaat en de beginselen van het internationaal recht, de Raad kan aanbevelen de onderhandelingen op te schorten, waarna de Raad met een gekwalificeerde meerderheid een besluit neemt;
71. is van oordeel dat de betrekkingen tussen de EU en Turkije, onafhankelijk van de al dan niet succesvolle afsluiting van de onderhandelingen, ervoor moeten zorgen dat Turkije vast verankerd blijft in de Europese structuren;
72. herinnert eraan dat het vermogen van de Unie om Turkije op te nemen, en tegelijk de dynamiek van de Europese integratie te behouden, ook een belangrijke overweging is in het algemeen belang van zowel de Unie als Turkije; betreurt het dat de Commissie niet in staat is gebleken de follow-up van de impactstudie voor 2005 voor te leggen; vraagt erom deze samen met de follow-up van de impactstudie voor 2006 in te dienen; acht het van het grootste belang dat de Europese Unie tijdig de institutionele en financiële voorwaarden schept voor de toetreding van Turkije; herinnert er in dit verband aan dat het Verdrag van Nice geen aanvaardbare grondslag is voor verdere besluiten betreffende de toetreding van eventuele verdere nieuwe lidstaten, en dringt er derhalve op aan dat binnen het kader van het grondwettelijk proces de noodzakelijke hervormingen in werking treden; herinnert eraan dat de budgettaire gevolgen van de toetreding van Turkije pas in het kader van de financiële vooruitzichten voor de periode vanaf 2014 volledig kunnen worden beoordeeld; ziet in dit verband uit naar het verslag dat de Europese Commissie voor de bijeenkomst van de Europese Raad in december 2006 zal indienen over de opnamecapaciteit van de Unie;

73. beklemtoont dat het, in tegenstelling tot eerdere onderhandelingen, in het geval van Turkije noodzakelijk zal zijn om het Europese publiek voortdurend en intensief te informeren over de onderhandelingen zelf en de vooruitgang die Turkije in dit verband boekt;

*

* *

74. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa, de voorzitter van het Europees Hof voor de rechten van de mens en de regering en het parlement van Turkije.

11.7.2006

ADVIES VAN DE COMMISSIE RECHTEN VAN DE VROUW EN GENDERGELIJKHEID

aan de Commissie buitenlandse zaken

inzake de vorderingen van Turkije op weg naar toetreding
2006/2118(INI)

Rapporteur voor advies: Emine Bozkurt

SUGGESTIES

De Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid verzoekt de ten principale bevoegde Commissie buitenlandse zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- A. overwegende dat dankzij hervormingen in de Turkse wetgeving op het gebied van de rechten van de vrouw al een groot deel van het acquis is omgezet, maar dat de praktische toepassing van de hervormingen een ernstig probleem blijft,
 - B. overwegende dat het voortgangsverslag van de Commissie ten aanzien van de situatie van vrouwen de volgende probleemgebieden noemt: geweld tegen vrouwen, met name huiselijk geweld en eremoorden, gedwongen huwelijken, een hoge graad van analfabetisme en beperkte toegang tot het onderwijs, lage participatie van vrouwen in het parlement en in plaatselijke besluitvormingsorganen, lage participatie en aanhoudende discriminatie op de arbeidsmarkt,
 - C. overwegende dat pasgeborenen in sommige regio's van Turkije niet onmiddellijk worden geregistreerd, en dat de leeftijd van jonge vrouwen als gevolg van deze late inschrijving willekeurig kan worden vastgelegd, zodat minderjarige meisjes meerderjarig kunnen worden verklaard, hetgeen de facto neerkomt op een legitimering van gedwongen huwelijken,
- 1. onderstreept dat de eerbiediging van de mensenrechten, met inbegrip van de rechten van de vrouw, een *conditio sine qua non* is voor lidmaatschap van de Europese Unie; verzoekt de Commissie om de kwestie van de mensenrechten, met inbegrip van de rechten van de vrouw, een centrale plaats te geven op de agenda voor de onderhandelingen met Turkije;
 - 2. feliciteert de Turkse regering en het Turkse parlement met de hervormingen in de

wetgeving op het gebied van de rechten van de vrouw, met name in de grondwet, het civiel recht, het strafrecht en het arbeidsrecht; uit zijn bezorgdheid over de toepassing van de hervormingen en verzoekt de Turkse regering meer aandacht te besteden aan de tenuitvoerlegging van de wetgeving;

3. verzoekt de Turkse regering om vrouwen die het slachtoffer van geweld zijn of dreigen te worden, medische verzorging, juridische bijstand en bescherming te bieden, te zorgen voor meer en betere opvangmogelijkheden en telefonische hulplijnen ter beschikking te stellen waar geweld kan worden gemeld en om hulp kan worden verzocht;
4. herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om bij het Parlement volledig verslag uit te brengen over het brutale optreden van de Turkse politie bij de demonstratie ter gelegenheid van de internationale Vrouwendag op 6 maart 2005;
5. verzoekt de Turkse autoriteiten een permanente dialoog met het Europees Parlement aan te gaan over de rechten van de vrouw en de rol van vrouwen in het sociale, economische en politieke leven in Turkije;
6. roept de Turkse regering op om de belemmeringen waarmee vrouwen bij de toegang tot het onderwijs nog steeds worden geconfronteerd uit de weg te ruimen en gelijke toegang voor vrouwen te verzekeren;
7. verzoekt de Commissie om in de toetredingsonderhandelingen met Turkije aan te dringen op maatregelen om de onverwijld inschrijving van pasgeboren kinderen te verzekeren en aldus een einde te maken aan illegale praktijken, met name de praktijk om Turkse familierechtbanken te vragen de leeftijd van meisjes te verhogen zodat zij officieel meerderjarig kunnen worden verklaard, waarmee de betrokkenen aan vervolging wegens het dwingen van meisjes tot een huwelijk willen ontkomen;
8. verzoekt de Turkse regering ervoor te zorgen dat huwelijken in het gehele land wettelijk worden geregistreerd;
9. verzoekt de Turkse regering om in samenwerking met politieke partijen, sociale partners, NGO's en media een globale strategie op te zetten om de bevordering van gendergelijkheid en de bescherming van de rechten van de vrouw in alle beleidssectoren te integreren.

PROCEDURE

Titel	De vorderingen van Turkije op weg naar toetreding
Procedurenummer	2006/2118(INI)
Commissie ten principale	AFET
Advies uitgebracht door Datum bekendmaking	FEMM 1.6.2006
Nauwere samenwerking – datum bekendmaking	
Rapporteur voor advies Datum benoeming	Emine Bozkurt 28.6.2006
Vervangen rapporteur voor advies	
Behandeling in de commissie	11.7.2006
Datum goedkeuring	11.7.2006
Uitslag eindstemming	+: 27 -: 0 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Edit Bauer, Emine Bozkurt, Hiltrud Breyer, Maria Carlshamre, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Věra Flasarová, Lissy Gröner, Zita Gurmai, Lívia Járóka, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Urszula Krupa, Astrid Lulling, Siiri Oviir, Doris Pack, Marie-Line Reynaud, Teresa Riera Madurell, Raúl Romeva i Rueda, Amalia Sartori, Eva-Britt Svensson, Britta Thomsen, Anna Záborská
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s)	Iratxe García Pérez, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Anna Hedh, Mary Honeyball, Christa Klač, Karin Resetarits
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 178, lid 2)	
Opmerkingen (slechts in één taal beschikbaar)	...

PROCEDURE

Titel	Vorderingen van Turkije op weg naar toetreding				
Procedurenummer	2006/2118(INI)				
Commissie ten principale Datum bekendmaking toestemming	AFET 1.6.2006				
Medeadviserende commissie(s) Datum bekendmaking	FEMM 1.6.2006				
Geen advies Datum besluit	DEVE 11.7.2006	INTA 11.7.2006	BUDG 5.7.2006	CONT 20.6.2006	ECON 5.7.2006
	EMPL 21.6.2006	ENVI 14.6.2006	ITRE 20.6.2006	IMCO 20.6.2006	TRAN 20.6.2006
	REGI 21.6.2006	AGRI 30.5.2006	PECH 20.6.2006	CULT 20.6.2006	JURI 21.6.2006
	LIBE 4.9.2006	AFCO 10.7.2006	PETI 11.7.2006		
Nauwere samenwerking Datum bekendmaking					
Rapporteur(s) Datum benoeming	Camiel Eurlings 13.9.2004				
Vervangen rapporteur(s)					
Behandeling in de commissie	20.6.2006	4.9.2006			
Datum goedkeuring	4.9.2006				
Uitslag eindstemming	+: 54 -: 6 0: 7				
Bij de eindstemming aanwezige leden	Vittorio Agnoletto, Panagiotis Beglitis, Bastiaan Belder, Elmar Brok, Marco Cappato, Philip Claeys, Paul Marie Coûteaux, Simon Coveney, Véronique De Keyser, Giorgos Dimitrakopoulos, Camiel Eurlings, Maciej Marian Giertych, Alfred Gomolka, Klaus Hänsch, Jana Hybášková, Anna Ibrisagic, Toomas Hendrik Ilves, Jelko Kacin, Georgios Karatzaferis, Ioannis Kasoulides, Bogdan Klich, Helmut Kuhne, Joost Lagendijk, Vytautas Landsbergis, Emilio Menéndez del Valle, Willy Meyer Pleite, Francisco José Millán Mon, Pasqualina Napoletano, Vural Öger, Cem Özdemir, Justas Vincas Paleckis, Mirosław Mariusz Piotrowski, Hubert Pirker, Bernd Posselt, Poul Nyrup Rasmussen, Raül Romeva i Rueda, Jacek Emil Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Hannes Swoboda, Antonio Tajani, Charles Tannock, Inese Vaidere, Geoffrey Van Orden, Jan Marinus Wiersma, Luis Yañez-Barnuevo García, Josef Zieleniec				
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Irena Belohorská, Carlos Carnero González, Alexandra Dobolyi, Árpád Duka-Zólyomi, Michael Gahler, Kinga Gál, Milan Horáček, Sajjad Karim, Tunne Kelam, Alexander Lambsdorff, Miguel Angel Martínez Martínez, Erik Meijer, Doris Pack, Mechtild Rothe, Csaba Sándor Tabajdi, Marcello Vernola				
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 178, lid 2)	Adamos Adamou, Emine Bozkurt, Andrew Duff, Marios Matsakis, Kyriacos Triantaphyllides				
Datum indiening	13.9.2006				

Opmerkingen (slechts in één taal beschikbaar)	...
--	-----